

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

VII. De Resignationum Publicatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

cliffimo signetur. Ut ad eò, postquam ea signata est, resignatio jam perfecta sit, & (distinctione inter consensus, *Parvum & Extensum* sublatà) mandatum neque revocetur morte mandantis, neque ab isto superflite amplius valeat revocari, ut ex *Lotterio de Re benefice. Lib. 3. q. 16. n. 59.* notat *cit. Barbosa cap. 15. n. 24. in fine.*

ARTICULUS VII.

De Resignationum Publicatione.

SUMMARIUM.

102. *Publicanda sunt resignationes à Papa,*
103. *Edque inferioribus Prælati admittisse;*
104. *Ut ita fraudibus obvietur:*
105. *Qualiacunque demum beneficia sint,*
106. *Et à quocunque ex resignatione,*
107. *Aut istius omiffa publicatione obtineantur:*
108. *Et quomodocunque fuerint resignata.*
109. *Facienda publicatio est in Ecclesiis,*
110. *Adhibita certâ formâ,*
111. *Et intra terminum Jure præfixum.*
112. *Secus beneficia amittuntur ac reſervantur:*
113. *Niſi termini prorogatio,*
114. *Vel contra ejus lapſum reſtitutio impetretur.*
115. *Non ubique forma publicationis,*
116. *Et hæc etiam in beneficiis coram Ordinario factis obſervatur.*
117. *Non publicatorum reſervationi Concordata obſtare aſſerentium,*

118. *Et hoc negantium verior Opinio.*
119. *Ratio reſervationis,*
120. *Concordatis non præjudicantiis.*

Beneficiorum resignationes ex quacunque, etiam Permutationis, causa in Curia Romana & manibus Papæ factæ perfectæque citra montes, puta in Italia intra sex: ultra montes autem, v.g. in Germania nostra, intra novem menses, à die concessionis gratiæ, non præstiti consensûs, computandos, publicari sive promulgari in Ecclesiis debent.

Quodsi resignationes extra Curiam illam in Legati à Latere, Episcopi vel alterius collatoris manibus fiant, collatores, quidem eas intra mensem admittere vel rejicere: & si admittant, intra eundem mensem negotium absolvere debent; alioquin beneficia ad sedem Apostolicam devolventur; ut hujusmodi collatores de iis disponendi potestate eâ vice priventur. Resignatarii verò intra tres menses, à die sibi factæ collationis computandos, eas in Ecclesiis publicare & beneficiorum possessionem capere tenentur, ex *Constitutione Gregorii XIII.* quæ incipit *Humano* edita *Nonis Januarii 1583.* quæ, earundem resignationum publicationem spectanti *Cancel. Apostol. Reg. 34. & Constitutioni Pii V.* quæ incipit *Sanctissimus* à *Flaminio Lib. 11. de Resignat. præfat. n. 3.* relata in pluribus est derogatum; ut præ istius & aliorum SS. Pontificum Ordinationibus Gregoriana observetur, teste eodem *n. 4. & Cochier ad Reg. de Public. resignat. 34. n. 1.*

Hujusmodi autem Publicationis introductæ ratio gravissima fuit, utilitas & necessitas publica: quæ exigebat obviari malitiis & fraudibus hominum, commissis per occultas & simulatas resignationes:

E e e 3

104.

tiones: post quas ita admittas resignantes aliquando in beneficia resignata se intrudebant, eorumque administrationem & fructuum perceptionem continuabant, Imprimis cum periculo animarum propriarum; quod beneficiorum per resignationis viam dimissorum, & jam non suorum perciperent fructus, obnoxios restitutioni: & aliquando fidelibus ministrare sacramenta, matrimonii assisteret, eosque in foro Pœnitentiæ à peccatis absolvere præsumerent, quantumvis Parochiale munus & jurisdictionem non amplius habent. Deinde cum deceptione & scandalo fidelium, qui clandestinarum resignationum ignari à resignantibus in beneficiorum possessione permanentibus, tanquam Prælati vel parochis suis, quales eos adhuc esse credebant, cum revera non essent, sacramenta cæteraque divina percipiebant, eisquæ decimas & alia jura parochialia exhibebant. Et demum cum delusione ac præjudicio Collatorum Ordinariorum; cum iis, qui beneficia occultè resignata adhuc retinebant, decedentibus, ipsi ejusmodi resignationum ignari ea tanquam per obitum vacantia conferrent aliis: & sic ab ipsis bona fide collata beneficia, resignatione detecta, collatoriis auferrentur; itaque tam Ordinariorum, quam ab his provisorum personæ turpiter deluderentur, ut præter alios plenâ manu dedit Flamin. *cit. lib. 11. q. 1. tota*: cujus *n. 31.* advertit resignationum publicationem etiam introductam ad excludendam in Ecclesiis ac beneficiis Ecclesiasticis; ne scilicet resignantes in istorum, clandestinâ resignatione jam dimissorum, possessione perseverantes ea in vita retinerent, & decedentes demum ea in resignatarios transferendò hæreditariæ successione speciem referrent.

Quare post Gregorianam Constitutionem publicandæ sunt resignationes, Primò quarumcunque dignitatum, beneficiorum & officiorum Ecclesiasticorum, tam regularium quam secularium, manualium non minus quam titularium, sive ea collativa, electiva aut patronata & juris patronatus cujuscunque sint, sive possessa pacificè sive in petitorio vel possessorio litigiosa sint: exceptis duntaxat Consistorialibus, non omnibus, quæ nuncupantur, sed iis duntaxat, quæ in Consistorio Cardinalium ipsò Papa præsentente conferuntur, ut v.g. sunt Archidiaconi & Episcopatus, Rebuffus *in Praxi de Public. Gloss. 1. in fine Flamin. Lib. cit. q. 3. n. 25.* & Azor. *p. 2. Instit. lib. 7. cap. 24. q. 3.* Ista autem excipiendi ratio fuit partim; quia eò ipsò, quòd Papa præsentente conferuntur, suspicio fraudis cessat, & satis publicata conferuntur: partim verò; quia dispositio simpliciter beneficiorum, hujusmodi Consistorialia non comprehendit, Mandosius *ad Reg. de Annali q. 16.*

Secundò, beneficia, officia & dignitates prædictas publicare debent resignatarii quicunque, etiam exempti & 14 annis minores: etiam si sint Curia Romanæ officiales aut S. R. E. Cardinales. Quin, si resignatarius v.g. Titius beneficium, in suum favorem resignatum illi collatum, rursus in Caii, & sibi in Semptonii favorem resignaret, id sibi collatum intra unum idemque semestrem, aut novem mensium spatium publicare etiam isti tenerentur, sive Titius id publicaret sive non, *cit. Flamin. q. 4. tota & Azor q. 6.* Neque hi duntaxat, sed etiam, qui beneficium ob non factam publicationem vacans impetravit, ad obitus publicationem intra sex vel novem mensium tempus, à data concessione gratiæ sibi factæ computandum, faciendam

dam tenetur perinde, ut si id obtinisset per resignationem, *Constitut. cit. ibi, Quicumque se impetrans &c.* Quodsi beneficium non publicatum obtinerent plures, præ cæteris id obtineret, qui primus publicationem impetrationis suæ fecisset, *cit. Flamin. q. 4. n. 25. & Cochier ad Reg. de Public. resignat. 34. n. 18.*

108. Tertio, resignationes publicandæ sunt non solum, si in favorem, vel cum fructuum, pensionis, ingressus, vel regressus reservatione: sed etiam, si ex causa permutationis vel simpliciter dimissa sint. Imò publicanda resignatio etiam est, quamvis invalida sit propter incapacitatem resignatarii, si iste impedimentum sive nullitatis causam tollere, eaque sublatâ beneficium retinere velit, *Garcias p. 11. de Benefic. cap. 3. n. 279. & Palao Traët. 13. disp. 6. p. 2. §. 6. n. 7.*

109. Quarto, publicandæ autem resignationes sunt in Ecclesiis, in quibus beneficia sunt sita, & in Cathedrali ita; ut si beneficiû sit Cathedrali, in Cathedrali duntaxat: si parochiale, vel intra parochiæ limites situm, in parochiali & Cathedrali: & si in pluribus Ecclesiis situm sit, in omnibus & in Cathedrali Ecclesia resignatio publicatio fiat: nisi beneficium esset diocesis nullius; talis enim beneficii resignati publicatio, in sola ejus Ecclesia facta, sufficeret, *cit. Flamin. q. 6. n. 10.*

110. Azor q. 4. & Garcias n. 274. Publicatio insuper seu promulgatio resignationis non quibusvis, sed festivis diebus inter Missarum solennia & Officia divina, ad quæ convenit frequens populus per Notarium, ejus literas earumve transumptum manibus tenentem, è Cathedra alicujus loco publico, intelligibili voce faciendâ est, ut omnibus præsentibus intelligere possit, *cit. Flamin. n. 13.*

Palao n. 12. & Barbosa Lib. 3. Jur. Eccles. cap. 15. n. 195.

Quinto, eadem resignationum publicatio, si intra prædictorum novem, sex, triumve mensium, à prima data concessionis gratiæ seu collationis beneficii resignati computandorum, spatium non fiat, resignationes ipsò jure nullæ evadunt; ut resignatarii non solum ex iis nullum jus acquirant: sed ad beneficia sibi resignata & non publicata quandoque obtinenda omnino inhabiles sint. Ipsa etiam beneficia reservantur dispositioni sedis Apostolicæ: à qua proinde ea tanquam vacantia cum expressione in summitate supplicationum, *Propter non factam publicationem* impetrari consuevit, *Flamin. cit. q. 8. n. 12. testatur.*

Sexto, hæc tamen resignationis ex non facta intra prædictos menses publicatione proveniens nullitas à resignatario evitatur, si dictorum mensium termini impetret prorogationem: quæ ante ejus lapsum, juxta formam, à *cit. Cochier n. 15. in fine & Barbosa n. 194.* relatam, supplicantibus à Papa ad quatuor menses concedi solet: quæ etiam concessâ supplicationi pro prorogatione altera ad tres, & pro tertia ad duos menses locum esse, iidem notant.

Septimo, quin publicatione etiam intra terminum, Gregoriana Constitutione præfixum, non factâ, impetrari à resignatario potest restitutio adversus lapsum termini sive mensium præscriptorum: quæ, ut concedi solet, ad duos vel tres menses obtentâ, ille reponitur in statum, in quo intra termini, Gregoriana Constitutione præfixi, duos vel tres menses ultimos fuit, ut *arg. l. fin. §. 4. C. de Sent. pass. restit.* advertit & Rotæ decif. firmat *Flamin. q. 7. n. 70. & Barbosa l. cit. n. 194. in fine.* Pro ejusmodi autem restitutionis gratia ex certis causis

causis seu impedimentis, non in specie, sed generatim duntaxat allegatis, supplicans eas verificare non tenetur; quod restitutionis gratia non in iis, sed eò potissimum fundetur; quòd resignans adhuc vivat, & jus quæsitum non sit tertio, qui beneficium ob non factam publicationem à Papa impetravit. Hæc tamen verificanda Flamin. *q. cit. n. 78.* & de posteriori etiam Cochier monet *ad cit. Reg. 34. n. 33.* quia in ejusmodi gratia, etiamsi, quod aliàs solet, non apponatur, semper subintelligitur clausula, *Dummodo alteri jus non sit quæsitum, cit. Cochier ad Reg. De non tollendo jus quæsit. n. 15.* & Mandosius *ad eandem Reg. q. 2.*

115. Constitutionem hæcenus declaratam communiter ab omnibus & ubique receptam, asserit & pluribus comprobat laudatus Flamin. *q. 9. à n. 6.* At nisi fallor, de Orbis usu ex praxi Urbis atque Italiz pronuntiat; quia imprimis in Germania eà præscriptam publicationis formam seu modum non ubique accuratè observari; & resignationes etiam, si extra Ecclesias ac festivitates aliis modis promulgentur, pro ritè publicatis haberi, asserunt Zypæus *Analys. Jur. Pontif. ad banc Rubr. n. 2.* & Engel *ad Rubr. de Præbend. & dignit. n. 17.* Deinde beneficiorum permutationes ac resignationes simplices coram Ordinariis factas in partibus, in quibus ipsi versati sunt, publicari non consuevisse, perhibent Garcias *cit. cap. 3. n. 289.* & Pirrhing *ad banc Rubric. n. 109. in fine.*

117. Dubium & nuperrimè agitata quæstio est, an beneficium v.g. Canonicatus; in manibus Papæ resignatus, & ob non factam publicationem amissus ac vacans, sedis Apostolicæ dispositioni reservatus sit in Germania nostra; ut, si resignationis publicandæ terminus in mense Or-

dinati, scilicet Februario, Aprili, Junio &c. expirarit, Canonicatus vacans ab Ordinario nequeat conferri. Et eum quidem tanquam non reservatum ab Ordinario conferri posse, existimat Lud. Engel *ad Rubr. cit. n. 18.* Quod etiã suadetur gravissimâ ratione, fundatâ in Germaniæ Concordatis, quorû *§. De cæteris beneficiis* eò, scilicet Concordatorum initorum tempore, sedis Apostolicæ dispositioni specialiter non reservata, alternis, puta Februario, Aprili &c. mensibus vacantia, Ordinarij collationi permittuntur. Cum ergo eò tempore beneficia nõ publicata sedis Apostolicæ dispositioni specialiter reservata non fuerint, hodie quoque publicationis terminò, Februario, Aprili &c. mensibus expirante, in Germania ad Ordinarij collationem pertinebunt. Cui argumento non leve pondus addit primò; quòd *§. cit. Papa disertè asserat*; sedem Apostolicam, *Per quamcunque aliam reservationem vel dispositionem non impediantur quò minus de ejusmodi beneficiis, cum Februario, Aprili &c. mensibus vacabunt, liberè disponatur per eos, ad quos collatio provisio &c. pertinebat*: ac demum addat, eam Concordatorum Ordinationem *Duraturam deinceps*, nisi in futuro Concilio de dicta natione Germanicâ consensu aliter fuerit ordinatum. Secundo; quòd cum lege, & Constitutione etiam Apostolica generali, statutis, privilegijs & Ordinationibus specialibus non derogetur, nisi istarum mentio fiat, per *Reg. Generi 34. in 6. & c. 1. de Constit. in 6.* & tradita *Lib. 1. tit. 2. n. 128.* Concordatorum autem Gregorius XIII. in Constitutione sua ullam mentionem non fecerit, eis derogare hunc Papam voluisse credibile non sit, præsertim postquam idem Papa, se Concordata lædere nolle, asseruit, apud Braun *in Concordata q. 19. n. 7.*

Tertio; quod ejusmodi Concordata habeant vim & naturam pacti: pacta autem tollere vel lacerare velle Princeps, si non exprimat, nunquam præsumatur, ut in simili arguit Simonetta de Reservat. q. 99. n. 26.

118. Hac, tanti ponderis firmanentis roborata, ratione nihil motus Brandan in Concordata Germania q. 10. n. 9. eumque secuti Cochier ad Cancell. Reg. 8. Gloss. 7. n. 20. casu 30. & Nicolaus in eadem Concord. tit. 1. n. 22. cit. Constitutionis Gregorianæ verbis, Ipsa beneficia & jura sic per resignationem & non factam publicationem à principio vacantia à sede Apostolica duntaxat impetrari vultant & concedi, Germaniæ quoque Ordinariorum collationes impediri, docent: idque firmare videtur praxis seu Stylus Curia Romanæ; cum teste Flamin. cit. q. 8. n. 12. in ista à Papa passim signentur supplicationes pro impetrandis beneficiis ob non factam publicationem oblata: quod ipsum de beneficiis in Germania ita vacantibus perhibet cit. Brandan n. 9. Cum contrà, ut idem ait, non constat de collatione ejusmodi beneficii à Germaniæ Ordinario facta, quantumvis resignationis terminus in ejus mense expirarit.

119. Ratio reservationis est; quia ex tunc, beneficia vacantia ob non factam publicationem resignationis facta in manibus Papæ vacant apud Sedem & in Curia, secundum decif. Rotæ in Una Viridunensi Canonizatus 19. Julij 1588. apud Flamin. cit. q. 8. n. 6. non quidem ex ratione ab isto reddita n. 7. quod ejus vacatio in poenam inducta sit Constitutione, in Curia publicata; quia, licet ea, per sententiam privationis in personam particularem latam in Curia, in ista vacent, in Curia tamen ad effectum reservationis vacare non censentur omnia be-

neficia, quorum vacatio orta est ex quacunque lege vel Constitutione generali in Curia promulgata, ut præter alios advertunt Engel cit. n. 18. & meus in Cathedrala Antecessor P. Joan. Baptista Weis in Concordat. assert. 23. Sed; quia propter publicationis omissionem vacantia vacare incipiunt ex resignatione, facta in Curia & manibus Papæ, eam admittentis: quæ, etiam mediante procuratore alibi constituto, facta inductam pro vera vacatione in Curia habent, in c. Licet 2. de Præb. & dignit. in 6. Anchoran. n. 1. Geminian. n. 7. & cum iis Simonetta de Reservat. q. 28. à n. 1. Moneta de Optione Canon. cap. 3. n. 37. & Barbosa de Offic. Episc. alleg. 57. n. 22. ex altera verò parte, beneficia apud sedem & in Curia vacantia sedis Apostolicæ dispositioni ipsius Germaniæ Concordatis expressè reservantur, §. Præmissorum itaque verbis, Cateraque beneficia Ecclesiastica quacumque & qualiacumque fuerint, nunc apud sedem quoquo modo (ac proinde etiam per resignationem, præsertim in favorem; cum ista in solius Papæ manibus fieri queat) vacantia & in posterum vacatura &c. Ordinationi, dispositioni & provisioni nostræ reservamus. Cui rationi non modica vis inde accedit; quod in Curia & manibus Papæ resignata, etiam censeantur tacite & ipsò facto reservata, sive affecta per appositionem manus Papæ ad effectum conferendi, ut à nullo Ordinario valeant conferri, ut arg. c. Ut nostrum 16. de Appellat. cum Archidiacon. in c. Licet cit. advertunt Gomez in Reg. de Infirmis q. 33. n. 1. Flamin. q. cit. n. 8. & Card. de Luca Theatr. Verit. & Just. de Benefic. disc. 94. n. 5. beneficia autem tacite seu facto reservata & affecta, donec Apostolica provisio semel effectum consecuta sit, ab aliis nequeunt conferri, Æneas de Falcon. de Reservat. prælud. 3. c. cit. Si-

F f f

citt. Simonetta q. 64. n. 2. Gonzalez ad Reg. 8. Gloss. 52. n. 4. & 16. & Cochier ad Reg. cit. Gloss. 19. n. 4.

120.

Neque huic obest; quod appositio manus Papæ non impediatur Ordinarios, quando ex ea resultat præjudicium Concordatorum, ut ex Puteo *Lib. 3. decis. 226. n. 14. & 15. idem Gonzalez n. 55.* notat; quia eò ipsò; quòd in manibus Papæ resignata beneficia vacent in Curia: & in hac vacantia per ipsa Concordata

reservata sint, ex tali resignatione orta affectio in Concordatorum præjudicium non resultat: sicut resultaret, si Alternativæ obnoxio, & in Ordinarii mensis yg. per obitum vacanti beneficio ad effectum collationis à Papa manus apponeretur.

Quare cum fulcris suis sponte corruit ratio tota, quæ nititur Engel; cum, ut dictum, beneficiorum non publicatorum reservatio fundata sit in ipsis Concordatis.

TITVLVS X.

De Supplenda Negligentia Prælatorum,

Prælati aliquando non ipsas Ecclesias ac dignitates, sed eis duntaxat annexum officium atque administrationem dimittunt, & committunt negligentiam: de qua, non generatim in omnibus, sed in actu Pontificalium exercitio, in beneficiorum collatione & administratione Justitiæ, non tam puniendâ, quàm supplenda præfens Rubrica cum subjectis textibus procedit.

ARTICVLVS I.

De supplenda Negligentia in usu Pontificalium.

SUMMARIUM.

1. Referuntur præcipua insignia,
2. Et actus Pontificales.

3. Quorum præcipui,
4. Non tamen omnes, Episcopo eorum suam diocesim prohibentur.
5. Et aliqui raro, & non nisi ex gratia speciali:
6. Alii plerumque inferioribus Prælati permittuntur.
7. Abbatibus communi Jure prius Tonsuræ, Officiariatus & Lecturæ collatio:
8. Cateri actus solò privilegio continentur:
9. Cujusmodi præcipue sunt saltem populi Benedictio,
10. Alicubi Parochis permissa:
11. Consecratio sacrorum vasorum:
12. Sacramentorum vestium & aliorum sacramentorum Benedictio:
13. Consecratio & Benedictio Altarium:
14. Benedictio monialium.
15. Vt Consuetudinis si non expressum Episcopi